Sultangazin University

ÓMIRZAQ SULTANǴAZIN ATYNDAǴY
QOSTANAI MEMLEKETTIK PEDAGOGIKALYQ ÝNIVERSITETI
QOSTANAI OBLYSY ÁKIMDIGINIŃ BILIM BASQARMASY
QOSTANAI q. «PEDAGOGIKALYQ SHEBERLIK ORTALYǴY» FILIALY

ÓMIRZAQ SULTANǴAZIN ATYNDAǴY QOSTANAI MEMLEKETTIK PEDAGOGIKALYQ ÝNIVERSITETINIŃ 80 JYLDYǴYNA ARNALǴAN ALTYNSARIN OQÝLARY

«Bilim berý praktıkasy sapasyn joǵarylatýdyń ózekti máseleleri»

atty halyqaralyq ǵylymı-praktıkalyq konferensıasynyń

MATERIALDARY

III KITAP

III КНИГА

МАТЕРИАЛЫ

МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ К 80 ЛЕТИЮ
КОСТАНАЙСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО ПЕДАГОГИЧЕСКОГО УНИВЕРСИТЕТА
ИМЕНИ УМИРЗАКА СУЛТАНГАЗИНА

«Актуальные проблемы повышения качества образовательной практики»

Qostanaı q., 2019 j.
г.Костанай 2019 г.

ӘОЖ 37.0 (063)
КБЖ 74.00
Б 94

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ
РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

- **Әбіл Еркін Аманжолұлы,** Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің ректоры, тарих ғылымдарының докторы, профессор;
- **Медетов Нурлан Амирович,** Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің ғылыми жұмыс және стратегиялық даму жөніндегі проректоры, физика-математикалық ғылымдар докторы;
- **Мусабекова Гульвира Айдархановна,** Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің академиялық жұмыс және әлеуметтік мәселелер жөніндегі проректор, педагогика ғылымдарының кандидаты;
- **Ахметов Тлеген Альмуханович**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті ректорының кеңесшісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, профессор;
- **Бережнова Елена Викторовна,** педагогика ғылымдарының докторы, Мәскеу мемлекеттік халық аралық қатынастар институтының профессоры (Ресей, Москва қ.);
- **Бектурганова Римма Чингисовна,** Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті ректорының кеңесшісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, профессор;
- **Оспанов Серикбай,** филология ғылымдарының кандидаты, Ы.Алтынсарин орталығының маманы;
- **Айдналиева Назгуль Аманжоловна**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің психологиялық-педагогикалық факультетінің деканы, педагогика ғылымдарының кандидаты;
- **Утегенова Бибигуль Мазановна**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетнің педагогика кафедрасының меңгерушісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент;
- **Мнайдарова Светлана Сейтжановна** Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетініңпедагогика кафедрасының аға оқытушысы, педагогика ғылымдарының кандидаты;
- **Калиев Дастан Дуйсенулы** Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетініңпедагогика кафедрасының аға оқытушысы, педагогика ғылымдарының магистры.

Б 94 **БІЛІМ БЕРУ ПРАКТИКАСЫ САПАСЫН ЖОҒАРЫЛАТУДЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ =АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ПРАКТИКИ. – Қостанай, 2019. - 257 б.**

ISBN 978-601-7934-67-5

«Білім беру практикасының сапасын жоғарылатудың өзекті мәселелері» тақырыбындағы Алтынсарин оқуларының Халықаралық ғылыми - практикалық конференция материалдары осы жинаққа енгізілген.

Мақала авторлары: жоғары оқу орындары және колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен ғылыми-ізденушілер білім беру үрдісінің сапасын жоғарылату және білім беруді жаңғырту мәселелері бойынша халықаралық кәсіби қауымдастықтың өзекті мәселелерін талқылауға алған.

Аталған жинақ жоғары оқу орындары және колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен ғылыми-ізденушілерге арналаған.

В сборник включены материалы Международной научно-практической конференции «Алтынсаринские чтения «Актуальные проблемы повышения качества образовательной практики».

Авторы статей: преподаватели вузов и колледжей, учителя школ и научные сотрудники обсудили актуальные проблемы повышения качества образовательного процесса, модернизации образования.

Настоящий сборник предназначен для преподавателей вузов и колледжей, учителей школ, научных сотрудников.

ӘОЖ 37.0 (063)
КБЖ 74.00

ISBN 978-601-7934-67-5

©Ө.Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті, 2019
©Костанайский государственный педагогический университет имени У.Султангазина, 2019

Делимся на группы, называя, геометрические фигуры. Раздается материал (палочки, спички, резинки, пластилин, развёртки фигур) Дети конструируют из материала соответственно заданию и передают другой группе.

Такая работа в группах позволяет наглядно увидеть различие плоских и объёмных фигур и классифицировать

Здоровьесберегающая технология, применяемая в виде валеологических, динамических пауз, позволяет, не провоцируя негативные тенденции в развитии здоровья учащихся, получать качественное образование. Комплекс физминуток для глаз, пальчиковая гимнастика, снимают усталость и помогают ребятам быстро включиться вработу.

Используем игровые технологии: в играх, особенно коллективных, формируются нравственные качества личности.

Используем важный метод саморефлексии — портфолио учащихся. Портфолио позволяет проследить индивидуальный прогресс учащегося, достигнутый имвпроцессе обучения, причём вне прямого сравнения с достижениями других учеников.

Современные образовательные технологии и методы дают учителю огромную возможность в реализации целей и задач урока. Можно использовать одну технологию, но можно и сочетать элементы различных технологий и методов на уроке и урок от этого только выиграет.

Через грамотное использование интеллектуального потенциала учащихся и использование передовых педагогических технологий активизирую познавательную деятельность учащихся, развитие творческих способностей и повышаю интерес к учению на каждом этапе урока что отражается на результативности обучения и успеваемости.

Список литературы:

1. Загвязинский В. И. Инновационные процессы в образовании: Сборник научных трудов. — Тюмень, 2013.
2. Габбасова Л. З. Инновационные технологии в образовательном процессе. Инновационные педагогические технологии: материалы V Междунар. науч. конф. (г. Казань, октябрь 2016 г.).
3. Кукушкин В.С. Современные педагогические технологии. Начальная школа. Пособие для учителя. - Ростов на/Д: изд-во «Феникс», 2003.
4. Сальникова Т.П. Педагогические технологии: Учебное пособие /М.:ТЦ Сфера, 2005.
5. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии: Учебное пособие. – М.: Народное образование, 1998.

МӘТІНМЕН ЖҰМЫС ЖҮРГІЗУ ЖОЛДАРЫ

Омарова С. К.
филология ғылымдарының кандидаты, доцент
Боканова А. А.
«қазақ тілі мен әдебиеті» магистранты
Астана қ. Туран университеті

Аннотация

Берілген мақалада мәтінмен жұмыс жүргізудің жолдары берілген.Әсіресе, жаңартылған білім беру негізінде мәтінмен жұмыс жүргізу барысындағы әдіс - тәсілдерге нақты тоқталған. Сонымен қатар, түркологияның тілші - ғалымдарының мәтінге берген анықтамаларына тоқталып, қазіргі кездегі мәтінмен жұмыс жасау түрлерімен салыстыра отырып, пікірін дәлелмен жеткізген.

Аннотация

В статье представлены различные методы работы с текстом в условиях системы обновленного образования. Авторы использовали информационные сопровождение тестов ученых тюркской филологии, сравнив с существующими формами работы с текстом и аргументировали свое мнение.

Abstract

In this article the ways of work are presented with text. Especially in detail stopped for the methods of work with text on the basis of the renewed education. In addition, he in detail was stopped for determinations scientific - correspondents of turcologist in text, comparing them to the existent forms of work with text, argued opinion.

Түйінді сөздер*: мәтін, лингвистикалық өнім, шешендік өнер,сын тұрғысынан ойлау, жазба мәтін, электронды мәтін, аудиомәтін.*

Ключевые слова*: текст, лингвистический продукт, ораторское искусство, критическое мышление, письменный текст, электронный текст, аудиотчет*

Keywords*: text, linguistic product, oratory, critical thinking, written text, electronic text, audio report*

Уақыттың алмасуы мен заманның өзгерісіне қарай білім беру саласында үстемдік алатын жаңа парадигмалар оқытудағы дәстүрлі жүйе мен жаңа талаптарды тоғыстыра отырып, тұлғаның қалыптасуына керек жағдайларды екшеп, мектеп түлектерінің қоғамдық-әлеуметтік сұранымға сай қалыптасу бағыттарын белгілеуге негіз болады. Сондықтан тәуелсіздік алған жылдар еншісіне тиесілі жаңа міндеттер, ең алдымен, бүгінгі отандық білім берудің жаңа парадигмаларын жүзеге асыру жағдайында бәсекеге қабілетті, интеллектуалдық әлеуеті дамыған жаңа дәуір оқушыларының өзгермелі өмір жағдайына бейімделуіне, кез келген жағдаятта өздігінен шешім қабылдауына, ортамен тіл табыса алуға қажетті білімдерді меңгертетіндей саналы әрекетке үйренуін қажет етіп отыр. Бұл, әрине, оқу әрекетінің қозғаушысы саналатын оқу мотивтерінің түрлерін, орнын, қажеттігін айқындай отырып, осы бағыттағы оқу-тәрбие жұмыстарын мектеп түлектерінің интеллектуалдық әлеуетін, мәдени деңгейін арттыруға бейімдей жүргізудің өзектілігін арттыра түсуде. Өйткені оқу - адамның қалыптасу сатыларының өнбойында саналы түрде арнайы ұйымдастырылатын ерекше әрекет. Осы оқу әрекетінің барлығының кілті тіл болып саналады. Сондықтан жаңа кезең талаптарына орай тілді әрі тарихи, әрі заманауи құндылық ретінде меңгертуге, оның өмір сүру тәсіліне айналуына айрықша мән берілуі шарт.

Мәтін - тіл білімінің объектісі ретінде XX ғасырдың соңғы 20-30 жылдарында қарастырыла бастады. Мәтін - лингвистикалық өнім, белгілі бір адамның тілдік механизмінің жемісі. Филология ғылымының кандидаты, доцент жаңа буын оқулықтарының авторы Қосымова Г өзінің «Қазақ тілін оқытудың әдістемесі» атты еңбегінде «Мәтіннің мазмұндық және құрылымдық қырларын қарастыратын сала- мәтін лингвистикасы» деп атады [1,15б.]. Аталған еңбекте «Мәтіндерді оқу материалы мәтіндері, танымдық мәтіндер, тіл дамыту мәтіндері, тіл ұстарту мәтіндері және шешендік өнерге баулу мәтіндері» деп бөліп қарайды. Мұнда оқу материалы мәтіндері - лингвистикалық мәтіндер, танымдық мәтіндерде, оқушылардың дүниетанымын дамыту мен қалыптастырудың арнайы мақсаттары көзделіп, түрлі өмір, ғылым салаларынан арнайы мәтіндер талданады. Ал тіл дамыту мәтіндерінде шығарма, мазмұндама, жоспар, мәтінді талдау сияқты жұмыстар жүргізіледі. Шешендік өнерге баулу мәтіндерінде оқушының барлық дүниетанымдық даму барысын синтездейтін ерекше мәтін және онымен терең талдаулар жүргізіп, оқушының адамгершілік қасиеттерін нығайтуды, оның тілін дамыту мен байланыстыру әдістері қолданылатындығын айтылады. [1, 15 б.]

«Мәтінмен жұмыс – оқытудың тәрбиелік сипатын күшейтудің бір факторы» [2, 50 б.] Мұнда мәселе тек мәтін мазмұнының дидактикалық қырында ғана емес, сонымен қатар оқушылардың өзара пікірталасы үстінде қалыптасатын тыңдау мәдениеті мен

өзгенің ойын сыйлау білу дағдысының қалыптасуында, өз ой - тұжырымдарын көпшілікке ұғымды етіп түсіндіре білу іскерліктерін жетілдіруге деген ішкі мүдделігінің тууында жатыр.

Қазақ тілін оқытуда мәтінмен жұмыс жүргізудің барлық бағыты бүгінгі таңдағы әлемнің озық елдері ұстанып отырған білім жүйесінің жаңа моделі нәтижеге бағдарлай отырып білім берудің негізгі шарттарымен үндеседі.

Мәселен, Эдвард Глейзер сын тұрғысынан ойлау қабілеттілігі үш элементтен тұратындығын болжап берді:

1.Проблемалар мен мәселелерді шешу кезінде өзінің тәжірибесін қалыптастыру өрісіне кіретін ойлау үдерісін жүзеге асыру.

2.Логикалық зерттеу мен ой жүгірту әдістерін білу.

3.Осы әдістерді қолданудағы тәжірибелік дағдылар. [3, 12 б.]

Балалар мен ересектердің сын тұрғысынан ойлауын дамытуға, проблемаларды зерделеу және шешімдерді жекелей немесе топтарда қабылдауға бағытталған заманауи білім беру бағдарламасы аталған үш негізгі элементке сүйенеді.

Сын тұрғысынан ойлау бақылау, тәжірибе, толғану және ой жүгірту нәтижесінде алынған ақпаратты ұғыну, бағалау, талдау және синтездеуде қолданылатын әдіс болып табылады, сонымен қатар ол әрекет жасауға негіз, түрткі болуы да мүмкін. Сын тұрғысынан ойлау көбінесе бір нәрсені елестетуге, баламалы шешімдерді қабылдауға, ойлау және іс - әрекеттің жаңа немесе түрлендірілген тәсілдерін енгізуге дайын болуын көздейді, ол ұйымдастырылған қоғамдық әрекеттерге бейілділік пен басқаларды сын тұрғысынан ойлауға баулуды білдіреді [4, 42 б.]

Сыни ойлау - белгілі бір мәселе туралы бар идеяларды жинақтап оларды қайта ой елегінен өткізу және шешім қабылдаумен аяқталатын күрделі психологиялық үрдіс екенін атап көрсеткен. Сыни ойлау - адам өмірінің бір саласы. Оқушыны мұғаліммен, сыныптастарымен еркін сөйлесуге, пікір таластыруға, бір - бірінің ойын тыңдауға, құрметтеуге, өзекті мәселені шешу жолдарын іздей отырып, қиындықты жеңетін бағдарлама. Мәтінмен жұмыс жасауда бұл технологияны пайдаланудың әсері мол. Ізденушілігін арттырып, мәтінді терең түсінуіне ықпал етеді.

Жаңартылған білім беру негізінде мәтінмен жұмыс жүргізу барысында оқушылар мәтіндегі негізгі ойды, оқиғаны өмірмен ұштастыра алуы, мәтінге өз көзқарасын білдіре алуы, әлеуметтік, тарихи, адамгершілік маңыздылығына терең шолу жасау отырып, баға бере алуға бағыттауымыз керек.

Сонымен қатар әр оқушының психологиялық жас ерекшеліктерін ескере отырып, өз бетімен жұмыс жасау дағдысын қалыптастырған жөн.

Түркологияның тілші - ғалымдардың мәтінге берген анықтамаларына тоқталып өтсек, мәселен Ф.Ш. Оразбаева тілдік қатынасты жүзеге асыратын тұлғаларды сөз ете келіп, мәтінді « ...ойлау, хабарлау, баяндау, қабылдау, пайымдау құбылыстарымен байланысты, адамдар арасындағы тілдік қатынасты іске асыруға негіз болатын қатысымдылық жүйелі тұлға» ретінде анықтап, мәтінді тілдік қатынастың мазмұндық ерекшеленетін бүтін жүйесі деп таниды [5, 158 б.]

Заманауи оқу сауаттылығы ұғымы түрлі мәтінді түсінумен анықталады. Жазба мәтін, электронды мәтін, аудиомәтін т.б. мәтінмен жұмыс жасауда мұғалім шеберлігі қажет. Оқушыны қызықтыратын мәтіндер таңдау, оқушының қызығушылығын есепке алу, оны ұйымдастыруда мұғалімнің рөлі зор. Мұғалім сабақта әр түрлі әдіс- тәсілдерді пайдалана біліп, оны тиімді қолданған жөн.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1.Қосымова Г. «Қазақ тілін оқытудың әдістемесі» - Алматы: Атамұра, 2014.

2.А.К.Маркова. Формирование мотивизации учения в школьном возрасте. М.,1983

3.Проблемы текстуальной лингвистики. - Киев, 2014 .

4.Мұғалімге арналған нұсқаулық. Екінші (негізгі деңгей) «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ, 2012.

5.Оразбаева Ф., Сагидолла Г., Қазіргі қазақ тілі: Оқулық. Алматы: «Мектеп» 2016 ж

6.Бейсембаева З. Қазақ тілін оқыту әдістемесі. Алматы, 2002

7.Бұзаубақова К. Ж.Жаңа педагогикалық технология. А., 2004

ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТЕХНОЛОГИИ ПРОЕКТНОГО ОБУЧЕНИЯ В НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ

Рахимова Алена Александровна
учитель начальных классов
Костанайская область
п.Затобольск

Аннотация

Өзектілігі: мақалада жобалық қызметінің түрлері мен оларды қолдану, жобалық технологиясын қолдану арқылы оқытудағы бастауыш сыныптар оқушыларының психологиялық ерекшеліктері, құзіреттілігі қарастырылған...

«...жобалық оқытуда оқушылар жағы марапат алады және шынайы үйренуді күшейтеді, өзін-өзі бағалау үрдісінде субъективті саланы кеңейтеді...» В.Гузеев

«Адам ой мен іс-қимыл үшін жаратылған», - деген екен ежелгі данышпандар.

Оқушылардың жобалық қызметі ол – сабақ пен шеберлік , теория мен тәжірибесі арасындағы байланыстың қажеттілік саласы. Жалпы айтқанда, бізді қоршаған ортадағы өмір бұл – танымдық үрдісте жасалатын шығармашылық зертхана.

Мақсаты: жобалық қызмет құралымен бастауыш сыныптар оқушыларының оқу белсенділігін және шығармашылық қабілетті дамытуға педагогикалық жағдай жасау кешенін анықтау.

Аннотация

Актуальность. В статье рассматриваются виды проектной деятельности и их использование, психологические особенности младших школьников, компетенции, формируемые посредством использования технологии проектного обучения..

«... Проектное обучение поощряет и усиливает истинное учение со стороны учеников, расширяет сферу субъективности в процессе самоопределения, творчества и конкретного участия ...» В. Гузеев

«Человек рожден для мысли и действия», - говорили древние мудрецы.

Проектная деятельность учащихся – сфера, где необходим союз между знаниями и умениями, теорией и практикой. Образно говоря, окружающая жизнь – это творческая лаборатория, в которой происходит процесс познания.

Цель. Определить комплекс педагогических условий развития творческих способностей и учебной активности учащихся начальных классов посредством проектной деятельности.

Abstract

Relevance.Goal.In this article, the types of the project activities and their usage are studied. Psychological peculiarities of primary pupils, competencies which are formed by using of project training's technologies are also studied.

"Project training encourages and amplifies the pupils' true studying, expands the scope of subjectivity in a process of self-determination, creativity and specific participation… " said V. Guzeev

Ancient sapiens say "Man is born for thought and action."

The project activity of pupils is a sphere where skills and knowledge's union, practice and theory are needed.

We may say that life around is creative laboratory where the process of cognition is held.

Түйінді сөздер: *жобалық қызмет, оқытудың әмбебап іс-қимылдары, жобалық қызмет субъектісі.*

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

СЕКЦИЯ 3. ЗАМАНАУИ БІЛІМ БЕРУ ПРАКТИКАСЫНДА ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР МЕН ӘДІСТЕРДІ ҚОЛДАНУ ТӘЖІРИБЕСІ

СЕКЦИЯ 3. ОПЫТ ПРИМЕНЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ И МЕТОДОВ В ПРАКТИКЕ СОВРЕМЕННОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Матушевич Л. В., Мендыбаева Ш. Ж., Нерубайская Г. Д., Образование в условиях развития технических средств.. 3

Молдахметов Н. Б., Жолдыбек Г. Ж., Заманауи білім беруде инновациялық технологиялар мен әдістерді қолдану.. 7

Мурзагалиева А. Е., Исследовательская деятельность учителя как способ профессионального развития.. 11

Мухтангалиева М. К., Куржумбаева Г. С., Косназарова А. Р., Жаңартылған білім беру аясында қолданатын тәсілдердің тиімділігі.. 14

Мұхтарұлы Е., Худайбергенов Н. М., Химия сабағында ғылыми-зерттеу әдісі арқылы оқушылардың зерттеушілік дағдыларын қалыптастыру................................ 19

Міркемел А.М., Қазақ тілі сабақтарында кембридждік оқыту бағдарламасы модульдерінің ықпалдасуы мен тиімді жүзеге асуы.. 22

Мырзалиева Ж. Б., Ахмедина А. Қ., Білім беру жүйесіндегі инновациялық технологиялар... 26

Наженова М. А., Акбарова Р. Г., Применения инновационных технологий на уроках английского языка.. 29

Назарова Г. К., Байдешов Д. Б., Булекова А. Е., Қазіргі білімнің дамуы – болашақтың қайнар көзі... 32

Нугуманова К.А., Stem-образование как платформа современной интеллектуальной техносферы... 35

Нурахметова К. М., Повышение рефлексивной культуры учителя – залог улучшения практики преподавания.. 40

Нургажанова Р. С., Абусагитова А. С., Касенова А. А., Білім беру тәжірибесіндегі инновациялық тәсілдер.. 45

Тыңғазы А. Е., Нургазина А. У., Білім беру жүйесінде заманауи технологияларды пайдалану арқылы оқушылардың сыни тұрғыдан ойлау қабілеттерін дамыту........... 50

Нурсултанова К. А., Кинжекеева Г. М., Оқытуда Clil әдісінің қолдану ерекшеліктері... 53

Нурушева Г. К., Петренко О. Е., Применение интерактивных методов обучения на уроках истории Казахстана.. 56

Олейник Т. Ю., Использование технологии развития критического мышления и исследовательской деятельности на уроках в начальных классах............................... 60

Олейникова Н. В., Шевко И. А., Мелихова Л. Б., Применение инновационных технологий и методов в практике современного учителя.. 65

Омарова С. К., Боканова А. А., Мәтінмен жұмыс жүргізу жолдары........................... 68

Рахимова А. А., Психологические особенности использования технологии проектного обучения в начальной школе... 71

Рахимова Э. Е., Елеусизова Г. Д., Кіріктірілген сабақтардың оқушыларда көптілділік дағдыларын дамытудың тиімді жолдары.. 75